

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНИХ КОМАНД У РЕАБІЛІТАЦІЇ ХВОРИХ НА ОСТЕОПОРОЗ З ПОЗИЦІЙ ДОКАЗОВОЇ МЕДИЦИНИ

Васильєва-Лінецька Л. Я., Петухова І. С., Манойленко Н. Ю.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

У 2021 р. у Європейському журналі фізичної та реабілітаційної медицини (ФРМ) був опублікований систематичний аналіз 34 клінічних настанов різних стран, виконаних за останні десять років, у яких представлена ефективність різних підходів до реабілітації хворих на остеопороз (ОП) (Osteoporosis guidelines from a rehabilitation perspective: systematic analysis and quality appraisal using AGREE II, 2021). При цьому автори вперше для оцінки якості реабілітації використовували оціночний інструмент аналізу APPRAISAL OF GUIDELINES FOR RESEARCH & EVALUATION II (AGREE II). Цей інструмент сьогодні обов'язковий для оцінки якості медикаментозної терапії і не застосовувався раніше для оцінки ефективності реабілітації.

Автори прийшли до висновку, що найбільш ефективну реабілітацію у хворих на ОП здійснює мультидисциплінарна команда ФРМ. Імплементация ФРМ в Україні здійснюється протягом останніх 10 років і сьогодні в країні вже працюють більше 2000 команд ФРМ.

В комплекс реабілітації насамперед включаються фізична терапія та ерготерапія, які позитивно впливають на основні патофізіологічні механізми остеопорозу. Так, у відповідь на механічне навантаження кістково-м'язової системи встановлено зниження апоптозу остеоцитів та активація функцій остеобластів, що підтримує і покращує кістковий матрикс за рахунок впливу на мінеральну щільність кісткової тканини та її трабекулярну архітектуру. Цей процес опосередковується механочутливими сигнальними системами (mTOR, Wnt/ β -катенін) та другими мікросенсорами, такими як оксид азоту, простагландини, міокіні м'язового та кісткового походження та ін.

З метою зменшення болю у доказових дослідженнях встановлена ефективність електромагнітного випромінювання низькоінтенсивних лазерів і світлодіодів, високоінтенсивної лазерної терапії та магнітотерапії, сухоповітряної локальної кріотерапії. Посилення процесів ендогенної регенерації остеобластів визначає ефективність ударно-хвильової терапії при переломах, що довго не зростаються, у хворих на ОП. Вібротерапія (вібропояс "Osteoboost", розроблений за участю NASA) викликає значне підвищення щільності кісткової тканини при ОП. Молекулярна біофізична стимуляція (MBST) (магнітно-резонансна терапія) стимулює природну регенерацію тканин та значно покращує стан опорно-рухового апарату.

Сучасний досвід національної реабілітації свідчить про високу ефективність команд ФРМ у хворих на ОП та перспективність розвитку інноваційних технологій з використанням апаратної фізіотерапії.